

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Raadgever sport

Lokaal sportbeleid is gericht op het scheppen van voorwaarden om te kunnen sporten en bewegen. Het heeft ook als doel de sportdeelname van burgers te vergroten. Gemeenten kunnen het sportbeleid zelf vanuit de specifieke lokale wensen ontwikkelen.

Gemeenten maken vaak onderscheid tussen sport als doel en sport als middel. Bij sport als doel gaat het om zinvolle vrijetijdsbesteding. Bij sport als middel wordt sport ingezet om doelstellingen op andere beleidsterreinen te bereiken. Sport is geen opzichzelfstaand beleidsterrein. Er zijn raakvlakken met bijvoorbeeld ruimtelijke ordening, welzijn, gezondheidszorg, vrijwilligerswerk, ouderen en onderwijs.

Taak van de gemeente

Niet alle gemeenten hebben een actueel lokaal sportbeleid. Vanwege de lokale verantwoordelijkheid is het verstandig een eigen sportbeleid vast te stellen en uit te voeren.

Accommodatiebeleid

Gemeenten houden zich van oudsher bezig met de aanleg en het onderhoud van sportvoorzieningen. Het op peil houden van deze voorzieningen en het creëren van nieuwe voorzieningen is een belangrijke gemeentelijke taak. Het lokale accommodatiebeleid slokt veruit het grootste deel van het budget voor sport op. Dat komt omdat meestal slechts een beperkt deel van de kosten aan de huurders en gebruikers wordt doorberekend. De hoogte van de doorberekende exploitatielasten verschilt per gemeente en geeft vaak discussie. Een nieuwe trend is om eerst de werkelijke kosten door te berekenen. Vervolgens krijgen de gebruikers en huurders weer geld terug via subsidies en sturing op basis van

beleidsdoelstellingen.

Exploitatie en kwaliteit

Er is veel aandacht voor de exploitatie en kwaliteit van sportvoorzieningen. Vragen hierbij zijn o.a.: Is de sportaccommodatie veilig te bereiken? Is de sportaccommodatie legionellaproef? Worden maatregelen getroffen tegen vandalisme? Is een beheerder aanwezig en wordt de sportaccommodatie multifunctioneel gebruikt? Andere actuele thema's zijn de intrede van kunstgras, de privatisering van sportaccommodaties en de aandacht voor kleinschalige wijkgebonden sport- en spelvoorzieningen. Steeds vaker is er ook sprake van regionale afstemming van het sportvoorzieningsniveau.

Bijdrage aan andere beleidsterreinen

Sportbeoefening is voor gemeenten al lang geen doel meer op zich. In toenemende mate levert integraal sportbeleid een bijdrage aan het bereiken van doelstellingen op andere terreinen. Voorbeelden zijn het

bevorderen van de gezondheid, het vergroten van de leefbaarheid in de wijk of het bevorderen van de maatschappelijke participatie. Uiteraard wordt hierbij ook in kaart gebracht welke doelgroepen de gemeente wil bereiken en wat de consequenties zijn voor de openbare ruimte en sportvoorzieningen.

Samenwerking lokale organisaties

De sportorganisaties en met name de sportverenigingen, zijn belangrijke medespelers om de doelen van het sportbeleid te bereiken. Hun aanwezigheid geeft vaak een positieve impuls aan de leefbaarheid van een gemeente. Deze organisaties hebben door hun opzet en manier van werken vaak een positieve invloed op de leden.

Op lokaal niveau kan de gemeente de sportparticipatie bevorderen samen met de lokale sportorganisaties. Voorbeelden zijn een kennismakingscursus, een jeugdpass of financiële ondersteuning voor minder draagkrachtige inwoners.

Ongeorganiseerde sport

Mensen sporten ook ongeorganiseerd. Voorbeelden hiervan zijn zwemmen, hardlopen, fietsen, squashen en fitnesssen. De gemeentelijke steun hieraan bestaat meestal uit het beschikbaar stellen van voorzieningen.

Rol van de gemeenteraad

Initiëren en kaderstellen

Als de gemeente nog geen actueel lokaal sportbeleid heeft, kan de raad het college opdracht geven hier een beleidsnota voor op te stellen. Hierin staan o.a. de visie op sport, de doelstellingen en de prioriteiten. Als voorbereiding op de nota kan het college de sterke en zwakke punten en de kansen en bedreigingen op het gebied van sport verkennen. De raad stelt de beleidsnota van het college vast.

De gemeenteraad kan ook kaders stellen voor sportbeleid als de gemeente hiervoor nog geen nota heeft vastgesteld. Zo zullen raadsleden vanuit hun functie signalen krijgen die kunnen bijdragen aan het sportbeleid in de gemeente. Ook kunnen er in het bestaande beleid hiaten zitten. Op basis van de signalen en ervaringen kan de raad bepalen vanuit welk kader het college moet gaan werken.

Controleren

Beleid is een cyclisch proces met beleidsevaluatie als een van de fasen. De raad bepaalt of het in de gemeente gevoerde sportbeleid voldoet en controleert of de doelstellingen van het beleid worden gehaald.

Instrumenten

De raad heeft nog meer mogelijkheden om de uitvoering van het sportbeleid te ondersteunen. Zo kan de raad de tarieven- en subsidieverordening sport aanpassen, een (sport)evenementenverordening vaststellen en dwarsverbanden met andere beleids-terreinen aanbrengen. Een andere mogelijkheid is het aanpassen van bestemmingsplannen zodat er meer ruimte is voor sport- en speel-terreinen en voorzieningen beter toegankelijk zijn.

Landelijk beleid

In de kabinetsnota 'Tijd voor sport; Bewegen, Meedoen, Presteren' (2005) beschrijft het kabinet zijn ambities op sportgebied. De verantwoordelijkheid van de rijksoverheid is aanvullend aan die van andere partijen. Het landelijk sportbeleid richt zich vooral op het benutten van sport voor maatschappelijke doelen. Zo kan sport een bijdrage leveren aan de volgende beleidsdoelstellingen: het verbeteren van de gezondheid, het vergroten van de maatschappelijke samenhang en het stimuleren van topsport als bron van nationale trots en uitstraling. Interessant voor gemeenten zijn de programma's sport en integratie, samenwerking sport en onderwijs, nationaal actieplan bewegen en ruimte voor sport. In de uitvoeringsnota 'Samen voor Sport' (2006) zijn deze programma's uitgewerkt.

Aanbod VNG

- Meer informatie staat op www.vng.nl > Zorg, welzijn en sport > Sport. Hier zijn ook voorbeelden te vinden.
- De VNG Uitgeverij heeft de handreiking 'Gemeentelijk tarieven- en subsidiebeleid in de sport' (2003) uitgegeven. Deze is niet meer verkrijgbaar maar wel te lenen via de bibliotheek van de VNG.